

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

Liš slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: BARCLAY 6189
NO. 77. — ŠTEC. 77.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879
NEW YORK, TUESDAY, APRIL 2, 1929. — TOREK, 2. APRILA 1929.

TELEFON: BARCLAY 6189

VOLUME XXXVII. — LETNIK XXXVII.

Nenaden preobrat v mehiškem položaju.

BOJNA SREČA SE JE BAJE OBRNILA NA STRAN REVOLUCIJONARJEV

Vstaši trdijo, da so ujeli 1500 federalnih vojakov. Porocila iz Mexico City pa molče glede bitke, ki se baje vrši pred Jimenezom. — Revolucionarji imajo na razpolago več ameriških aeroplakov.

JUAREZ, Mehiko, 1. aprila. — Revolucionarni glavni stan je danes trdil, da je bilo 400 federalcev ubitih v spopadu med armado generala Escobarja ter armado generala Callesa, pri Eccalonu.

Vstaši so tudi trdili, da koraka armada Escobarja proti Bermajillo, glavnemu stanu Callesa, po izvojevanji zmagi. Vstaši so trdili, da so ujeli 1500 Callesovih vojakov.

Ameriški avijatiki, v službi vstašev, so obstreljevali federalno kolono s strojnimi puškami tekom viška spopada, kot se je glasilo v ustaškem sporčilu.

Buletin je dajal poseben kredit za zmago v bitki pod generalom Armento, v kateri je general Escobar osebno poveljeval oddelku strojnih pušk.

Vstaši so sporočili, da so imeli petnajst aeroplakov v zraku tekom bitke in da so večino teh vodili Amerikanci. Rekli so, da je general Salinas, poveljnik vstaških zračnih čet, osebno vodil zračne napade.

Vstaši so tudi sporočili, da so zajeli nov aeroplan, na katerem so bile tri strojne puške. Glasilo se je, da je ameriški avijatik v federalni službi pustil ta aeroplano na bojnem polju.

Dva zvezna generala sta bila baje ubita in eden teh je bil baje general Ortiz.

Druge brzjavke so javljale, da se je še vedno ustanilo kontakt z bežečimi federalci na različnih točkah krog Escalona.

Nikakih ocen glede mrtvih in ranjenih se ni podalo v bulletinu.

MEXICO CITY, Mehika, 1. aprila. — Napredovanje federalne armade proti Jimenezu, močni postojanki vstašev v Chihuahui, je bilo določeno na današnji dan, soglasno s poročili, ki so dospela semkaj od generala Callesa, ki načeluje federalnim operacijam.

NOCALES, Sonora, 1. aprila. — Vstaški voditelji tukaj so rekli, da se je dolgo pričakovani vstaški napad na Naco, Sonora, pričel danes z obstrelijanjem federalne postojanke od strani nekega vstaškega aeroplana.

Dve osebi sta bili baje ubiti.

TURŠKE SILE PRODIRAJO PROTI IRAKU

Turška vlada pravi, da mora preprečiti invazijo upornih kurdskega plamen.

JERUZALEM, Palestina, 1. aprila. — Iz Bagdada so sporočili danes, da se koncentrirajo turške sile na severni meji Iraka.

Poročilo je poglibilo strah prebivalstva Iraka, vsled neprestanih zadreg na južni meji, kjer napadajo mogočna Vahabi pleme.

Iz turških virov pa se je izvedelo, da se je koncentriralo 30.000 turških čet, v treh divizijah, ob meji Iraka, a zagotovilo z druge strani, da so te čete le za varstvo proti Kurdom, ki se nagibajo proti vstaji, ne pa proti Iraku.

Tako Turke kot Vahabi pleme se je obdožilo, da izkorisčajo neurejene politične razmere v Iraku, vsled prekinjenja angleško-iraških pogajanj, ki ogroža krajstvo.

Oblasti Iraka so rekrutirale Asiree iz severnega dela dežele, da jih pošljejo proti Turkom, vendar pa se domneva, da bo treba dosti močnejše sile na južni meji, vspričo poročil iz Meke, da steje Vahabi armada več tisoč mož.

Prva vožnja njegova zadnja.

YONKERS, N. J., 1. aprila. — Meyer Pearl je bil star šestdeset let, a se vendar ni še nikdar vozil z avtomobilom. V soboto pa se je podal na svojo prvo vožnjo z avtomobilom. Stroj pa je bil zaret od nekega vlaka in čeprav ni bil nikdo poškodovan, se je Pearl vendar takoj poslovil od avtomobila za vse večne čase.

DOM INVALIDOV

v katerem leži poleg Napoleona truplo maršala Focha, vrhovnega poveljnika zavezniških armad tekom svetovne vojne.

KONGRESNIK MICHAELSON SE JE JAVIL IN JE POD VARŠČINO

Obravnava proti njemu se bo vršila v Floridi. — Pričevanje carinskih uradnikov glede kongresnika Morana. — Generalni pravdnik države Illinois bo preiskal okoliščine umora v Aurori.

CHICAGO, Ill., 1. aprila. — Kongresnik M. A. Michaelson, ki je obdolžen, da je kršil določbe osemnajstega amendmenta, se je sam javil oblastim, položil \$2000 jamščine ter zopet uživa svoj bodo. Proces proti njemu se bo vršil v Jacksonville, Fla.

Michaelson, ki je znan kot eden najbolj zagrizevih suhačev, je bil pred par meseci zasačen, ko je vithotapil v Združene države več steklenic izbornega kubanskega žganja. Ko so mu zaplenili blago, so ga izpustili in od onega časa ni bilo dolgo nobenega sledu o njem. Ker se je pa začelo časopisje podrobnejše baviti s to zadevo ter vedno odločnejše zahtevati, naj oblasti rešijo ta slučaj, je bil izdan warrant za kršilcem. Ker se je javil sam, njegova kazan mogoče ne bo tako huda.

Nadalje je bila uvedena preiskava proti kongresniku Moranu, ki je istotno kršil določbe osemnajstega amendmenta in Volsteadove postave.

Kaj lahko se mu primeri, da bo sojen po Jonesovi postavi, za katero sprejem se je tako uneto zavezalo.

V Aurori, Ill., vlada še vedno veliko razburjenje zastran umorja De Kingove soprote, ki je, kot znano, postal žrtev podvajjanega suhaškega agenta.

Preiskava je poverjena državemu pravdniku države Illinois.

Pogreb Frances Smith.

SOUTH AMHERST, Mass., 1. aprila. — Truplo Frances St. John Smith, katero so našli v petek v Connecticut reki, je ležalo na posetvu, kjer sta delčica ter njen brat prezivel večino svoje mladosti.

Truplo je bilo danes popoldne pokopano na Wildwood pokopališču v Amherst, ob udeležbi starejšev ter drugih sorodnikov.

NESREČA V BELGIJSKEM PREMOGOVNIKU

Dva reševalca sta bila zdrobljena od padajočega premoga. — Vsa trupla so bila močno ožgana.

STRASSBURG, Belgija, 1. aprila. — General Sokolski, ki je zastopal Poljsko pri pogrebu maršala Focha, si je zlomil roko in dobil drugi poškodbe, ko se je ponosrečil aeroplana, s katerim se je vračal na Poljsko.

ALEKSANDER MED HRVATI

Jugoslovanski kralj bo o vsako leto prezivel par mesecev v Zagrebu. — V Brezovici bo njegovo poletno bivališče.

ZAGREB, Hrvatska, 1. aprila. — Kralj Aleksander je izbral za svoje prestolno mesto Zagreb, kjer bo prezivel vsako leto par mesecev.

Notranjost palače bana Jelačića bo prenovljena, njegovo poletno bivališče bo pa v Brezovici, ki je oddaljena par milij od Zagreba. Tam bo stanoval v knezoškofski palači.

Aleksander upa, da bo s tem dobiti pripomogel k zbljanju med Hrvati in Srbi.

NASLEDNIK POKOJNEGA HERRICKA

Za mesto ameriškega poslanika v Parizu pride t a vpcstev Gibson i n Fletcher. — Tudi Dawesovo ime se omenja.

WASHINGTON, D. C., 1. apr. — Smrt ameriškega poslanika Herricka v Parizu je napravila občutno vrzel v diplomatskem zboru Združenih držav.

Kot njegovega naslednika omenjajo Gibsona, ki je poslanik v Bruslju in Fletcherja, ki je poslanik v Rimu.

Gibson je velik Hooverjev prijatelj ter je že dvajset let v diplomatski službi. Fletcher je spremljal Hooverja na njegovem potovanju po Južni in Centralni Ameriki.

Kot eden najspomembnejših ameriških diplomatom pride vpoštudi biši podpredsednik Dawes.

Na to velevažno mesto bo najbrž imenovan eden teh treh. Imenovanje bo sledilo temeljitemu posvetovanju med predsednikom in državnim tajnikom Stimsonom.

Osem oseb umrlo v busu.

BUCARAMANGA, Colombia, 1. aprila. — Osem oseb je bilo ubitih in dvanaest poškodovanih, ko je padel bus z nekega griča v okolici Bucaramanga.

Zalovalec za Fochem ranjen.

STRASSBURG, Francija, 1. aprila. — General Sokolski, ki je zastopal Poljsko pri pogrebu maršala Focha, si je zlomil roko in dobil drugi poškodbe, ko se je ponosrečil aeroplana, s katerim se je vračal na Poljsko.

Nov hitri aeropljan.

LONDON, Anglija, 1. aprila. — Danes se je glasilo, da so dovedli poskusi glede Schneider Cup aeroplakov do razvoja aeroplana, ki je zmožen razviti naglico tristotih milij na uru.

Aeropljan, bo oborožen, a bo tudi opremljen s kamarami za fotografiranje.

PRIJATELJSKA POGODBA MED GRŠKO IN JUGOSL. VLADO

Poslanska zbornica bo glasovala glede prijateljske pogodbe z Jugoslavijo. — Pogodba je podobna cni, ki je bila sklenjena z Italijo. — Zavarovanje skupnih interesov.

ATENE, Grška, 1. aprila. — Zadnji napor ministrskega predsednika, Elefterija Venizelosa, da uveljavi mir med sosedji Grške, bodo najbrž imeli za posledico, da bo napavljen nadaljni korak proti temu cilju, ko bo danes glasovala zbornica glede nove prijateljske pogodbe z Jugoslavijo.

Temelj za to pogodbo je bil položen lanskoto letu, ko je vprizoril ministrski predsednik potovanje po evropskih glavnih mestih.

Pogodba je natančno slična oni, ki je bila sklenjena pred kratkim z Italijo.

Prvi člen te pogodbe določa, naj si dajeta obe deželi medsebojno podporo in sodelovanje za vzdrževanje pogodb, katere sta sklenili.

V slučaju mednarodnih komplikacij pa obljubljata Grška in Jugoslavija, da nastopita medsebojno za zavarovanje skupnih interesov, če bi obe soglašali v tem, da so njuni interesi ogroženi.

Drugi pet in tridesetih členov je sličen grškemu dogovoru z Romunsko ter vključuje dogovor med Grško in Jugoslavijo, da se ne bošča spustili v vojno razven za samobrambo ali v akciji, soglasno z dogovorom glede Lige narodov.

Cela vas zgorela.

TRENTO, Italija, 31. marta. — V vasi Ofmartso je izbruhnil požar, ki je pognašal po prostoto tisoč oseb. Materijalno škodo cenijo na stotisoč dolarjev. Vlada je dala razdeliti podpore nezaposlenim in pogoreleem.

iskanca ter je ena najbolj nevarnih okrajev v celi Avstraliji.

Kaže ter strupeni kučarji se skrivajo med visoko travo in vse polno je tudi kangarujev.

Domačini so divja avstralska plemena, ki imajo kanibalistična nagnjenja. Avstralci se smatrajo naravnost izgubljenim v onem sektorju in bivanju tam se smatra za smrtno obošbo.

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjam, da izvršujemo nakazila v dinarijih in lirah po sledečem ceniku:

	v Jugoslavijo	v Italijo
Din.	500 ..... \$ 9.30	Lir 100 ..... \$ 5.75
"	1,000 ..... \$ 18.40	" 200 ..... \$ 11.30
"	2,500 ..... \$ 45.75	" 300 ..... \$ 16.80
"	5,000 ..... \$ 90.50	" 500 ..... \$ 27.40
"	10,000 ..... \$ 180.00	" 1000 ..... \$ 54.25

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjam, da smo vsed sporazuma z našim svesom v starom kraju v stanu eniati pristojbino za takia izplačila od 3% na 2%.

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30. — 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarijih lirah ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprijem s sporazumete glede načina nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V DVEH DO TREH TEDNIH
NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA
PRISTOJBINO 75c.

SAKSER STATE BANK

52 CORTLANDT STREET,
Telephone: Barclay 03

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY,
(A Corporation)

Frank Sakser, President

Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto ... \$7.00
in Kanado	\$6.00
Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	\$3.00
Za celo inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	\$1.50
Za pol leta	\$3.80

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izkaja vsaki dan srednji nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembni kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejmejo bivališče naznani, da hitrejje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Barclay 6189.

F A Š I Z E M

V zadnjem času se je gibanje proti fašizmu precej ojačilo.

Javnost je začela namreč spoznavati, da ne gre v tem slučaju samo za izrecno italijansko, pač pa za mednarodno kugo, ki se bolj in bolj loteva tudi drugih dežela ter je proti nji potreben mednarodni odpor.

Pred kratkim se je vršil v Berlinu protifašistični kongres, katerega so pa prijatelji fašizma kratkomalo označili kot komunistično prireditev.

S tem so hoteli zmanjšati vpliv sprejetih resolucij in sklepov.

Mussolini je že ponovno poudaril, da se mora fašizem razširiti po vsem svetu, kajti edinole fašizem smatra za odrešenika v sedanji dobi.

V svojem zadnjem govoru je na vse pretege hvalil svoj režim, obenem je pa tudi branil sprejem izrednih postav in uveljavljenje posebnega sodišča, ki se bavi s posebnimi političnimi slučaji.

Rekel je, da je posebni tribunal, ki posluje v Italiji, sicer tako strog, toda izredno pravičen.

Celo to je pristavil, da se posebni fašistični tribunal glede strogosti niti primerjati ne more s sodišči in tribunali, ki so se od časa do časa pojavljali v zgodovini Italije.

V svoji veliki dobrohotnosti je celo obljubil, da bo posebni tribunal takoj odpravljen, kakor hiro bo končana kampanja obrekovanja, ki je bila baje z nepoštenimi sredstvi uvedena proti fašističnemu režimu.

S tem je hotel povedati, da bo v Italiji toliko časa poslovala moderna inkvizicija, dokler ne bodo vsi nasprotniki fašizma na varnem.

Nekaj jih bodo utaknili v ječe, nekaj jih bodo z objubami kupili, ostale pa nameravajo z grožnjami pregnati.

Z drugimi besedami rečeno — v Italiji bo šele takrat konec terorja, ko se bo vesoljna Italija že vsaj navidez strnjala z Mussolinijevimi ukrepi.

Ker se pa to ne bo nikdar zgodilo, je Mussolini lahko prepričan, da bo posebni tribunal trajal vse do njegovega padca.

Lok je prožen in ga je mogoče dolgo napenjati.

Toda preveč napet lok poči.

Tudi potrežljivost italijanskega naroda bo kmalu prikipele do viška.

VELIK VIHAR NA ZAPADU

Vihar, ki je divjal po Srednjem zapadu, je izgubil šele v državi New Jersey svojo silo. — Ogonoma škoda.

je veter zdrobil okno v tovarni, v kateri so bile zapostenne.

V Rome, N. Y., je poškodoval vetrovi dasti poslop.

Pri Portland, Pa., je bilo porušenih več farmarskih poslopij. Dva farmarja sta bila usmrčena. Tudi v državi Ohio je povzročil vihar veliko škodo. Poročajo o treh smrtnih slučajih in o sto-tisoč dolarjev škode.

Dragocena zbirka.

PHILADELPHIA, Pa., 1. apr. Zbirka italijanskih godal, katero je zbiral pokojni Rodman Wanamaker, je bila prodana dr. Tadeju Rich, prejšnjemu koncertnemu mojstru philadelphijskega orkestra.

Dr. Rich je priznal, da je kupil redko zbirko violin, viol, čelov in kontrabasov, a ni hotel razpravljati glede pogojev.

V Rochester, N. Y., je bilo poškodovanih pet mladih deklet, ki

D o p i s .

Gowanda, N. Y.

Cenjeni urednik Glas Naroda! Prosil bi vas za malo prostora v listu, če mogoče. Okrog 8. marca sta prišli dve pismi in sicer eno na moj naslov in eno na naslov Mr. Charles Sternisha. Pismo, katerega sem jaz prejel, je bilo pisano dne 4. marca 1929 v East Worchestru. Na pošto je bilo oddano v Cooperstown, N. Y. dne 5. marca 5.30 P. M. Pismo, katero je prejel Charles Sternisha je bilo pisano 4. marca v Cooperstown, in oddano na pošto istega dne in ure kakor moje. Ker se meni združevanje zelo sumljiva, vas prosim, da prihodite pismo, katero Vam tukaj prepisem, ki ga je prejel Charles Sternisha. Če je pisatelj pisma v resnici v Cooperstown, se lahko zagovarja, če je kdo drugi pisal pod njegovim imenom. Meni se zdi, da je kaj takega. Pisemo se glasi takole:

Cenj. Mr. Sternisha:
Kako se ti kaj tisti dopis doda v "Praviti" z dne Feb. 26, od Vašega predsednika. Če niste 100% brlavi, mora kri v vas zaveti nad tekočo prednostjo, ko vam vašega katoliškega gospoda tako zafrkava. Tile brezvercer sedaj vaše katoliške gospode zafrkajo in sčasoma se spravijo še na vas in bodo vošči slavno dvoranu po vodi poginali. Ali te nje vojne katoliške srece ne boli, kome tako brezvercerova človeka za predsednika pri slovenski dvorani. Ti brezverceri gredo celo takoj daleč, da v postu prirejajo zavave in plese. Kakor se vidi iz nujnega dopisa v Glas Naroda, bodo imeli igro "Kmet in Hudič" s tremi dejanji, potem pa St. Patrick's Dance. Ali ni to od sile, od teh direktorjev slovenske dvorane. Ti so ga pa tudi. Kakor izgleda, so vas katolike čisto izpodnili od dvorane korita, ti brezverceri.

Zanimivo je, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

S križanjem so odgojili zelo velike in močne podgane, ki so v tretjem kolenu odklanjale vsako drugo hrano, razen živil manjših podgane. Nekaj parov teh podgane so poslali v razne urade, skladišča, trgovine in druga podjetja. Čez dva meseca in dotičnih podjetjih ni bilo nobene podgane več.

Zanimivo je, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in požirati, čim jim je zmanjkalo manjših podgane.

Zanima me, da so se začele večne podgane med seboj klati in pož

KRATKA DNEVNA ZGODBA

Vladim Bartol:

V AVIONU Z "NORIM PILOTOM"

Gnetli smo se okoli točilnike po vo, da si je zlomil tilnik. Mislim, ufficirske kantine in gili v kratka da je vsa stvar dovolj razumljiva, kih pozirkih srbsko "rakijo", tako mi tristo zlodjev!" Glasno smo razpravljali o novem "Dovolj razumljiva?" sem se stih na aerodromu in se prepričali zasmajal. "Če bi bil jaz komandant, bi Vas bil drugače kaznovan. Žganje nam je bilo že modro-gospod narednik ne samo s štirinostilo v glavo, ko se prikaže najstimi dnevi prepovedi letanja, med nami narednik Tomo, ki so Prav rad bi vam malo pretipal ga splošno nazivali "norega piloti obisti po psichoanalitični metodi, ta." Prav takrat mu je bilo za ker po tem, kar ste povedali, ni dva tedna prepovedano letanje in bila smrt vašega poročnika tako ker so mu zaradi tega utrgali le slučajno kot mislio starejšine, taiske deklade, je bil strahovito. "Vi da bi meni pretipovali obrazcaen. Besno se je prebil do sti?" se mi je zagrohotil "nor točilnici, zahteval srdito kletvico pilot" v obraz. "Le počakajte, stekleničeo žganja, katero je, ko jo morda še nanese prilika, da vam je dobil, po bliskovito vznaj vajih pretipljem jaz in to prav te-se. Nato se je, vidno potolačen, meljito!"

Tedaj je zadonel rog in nas pozval, da se odpravimo spat.

Čez nekaj dni sem dobil zapoved, da fotografiram iz zraka nekaj mest in vasi po Vojvodini. Naglo sem si začertal "itimerer" na zemljevidu, uredil instrumente v avionu — letali smo takrat na starih avstrijskih aparati tipa "Brandenburg", katerih se komandi ni delo skoda za naše vaje — in se oblekel v letalsko opremo. Mehaniki so že poskušali motor, vse je bilo že pripravljeno samo pilotu še ni bilo.

"Kaj vem; šel je k vragu, kajkor se spodobi," je dejal narednik Matković, moj tovarš.

"Kako je bilo z onim poročnim kom?" ga je vprašal orjaški Matković.

"Najrajsi bi jo tebi, in sicer pri tej priči," mu je odvrnil "nor pilot."

"Kaj vem; šel je k vragu, kajkor se spodobi," je dejal narednik Matković.

"Še danes ne morem prav razumeti, kako si mogel tako slabo pristati, da je vrglo poročnika iz aviona," je pripomnil pilot Sima.

"Ne moreš razumeti?" se mu je rekel Tomo. "Vso pot me je šikaniral, neprstano mi je narekoval, kod naj vozim, grazil mi je, kadar sem napravil kaj po svoji, da me zatoči komandanu; tako da sem nisem mogel več premagovati ter sem lopnil z aparatom na tla, da se je poročniku od močnega sunka pretregal pas, s katerim je bil privezen, in ga je vrglo v velikem loku preko mene na gla-

te ta kraj zame. Tu prebiva lepa učiteljica, ki jo dobro poznam."

"Tega ni v zapovedi!", sem mu odvrnil in sam dodal gas, česar sem se bil naučil v pilotski šoli.

(Vojni aparati so namreč tako

zgrajeni, da so vse naprave, ki jih

ima pilot, prenesene tudi na izvidniško mesto, kjer sem sedaj se del jaz.)

Pilot je molčal, letel dalje, zdaj pa je pritisnil na volan (aparati tipa "Brandenburg") imajo

volan in ne palice za upravljanje,

kakor večina drugih letal) — vi-

del sem, kako je tudi volan na mo-

jem sedežu močno skočil naprej —

in pognal takoj avion s polnim pli-

nom naravnost proti zemlji. Su-

nek me je tako presenetil, da bi

bil s pasom privezan na sedež.

Težki fotografski aparat, ki sem

ga držal v rokah, me je bil skoraj

poteognil za seboj iz aviona.

Nekaj trenutkov sva letela tako

na slepo skozi meglo. Pri sruši mi

je postalo tesno in go se je začel

aparat nekam sumljivo majati na

levo in desno mi je roka, ki je do-

šel k ruci, ki je krčevito stiskala fotografiski

aparat, nekote segla po volanu,

ne glede na tega, ki se jim je bližal s

Tedaj se je na pilotu nenadoma

tolikšno hitrostjo, razteple na vse spaci obraz v strahovitem groho-

tu, ki sem ga slišal vključ močne-

mu rototanj motorja.

Okrenil se je in zopet prijal za

volan. Ko sem pogledal na alti-

meter, sem opazil, da sva se bila

pogreznila medtem za celih petsto

metrov.

Sedaj se v avion; on je prez-kušal motor, jaz pa sem naravnal

fotografski aparat.

Bilo je prekrsko jutro. Zrak je bil svež in prozoren. Samo proti severu je bilo videti nekaj hribovitih oblikov, kakršni se če- so pojavljajo v poletnih dneh. Pilotu sem pokazal svojo "zapo-ved," nakar sva dobila z zastavi- co znak, da lahko odletiva.

Dospela sva nad prostrano močvirje. Narednik me je opozoril na jato gosi, ki je bredla po njem in ko je bilo videti le kot kopico silno drobnih belih točk. Hipoma je tedaj odvzel plin in ker ni zmanjšal kota, pod katerim sva letela je začel aparat naglo pro- padati.

"Mar ste zmoreli!" sem zavjal

nanj. Z Brandenburgom se spuščate v "sveter"!!!

Toda letalo se je samo nekako "ujelo" in zavralo pravilno smer proti zemlji. Par metrov od te je

dodal plina in jel široko krožiti

nad gosmi, ki so z iztegnjenimi

vratovi bežale proti majhnemu po-

točku. Videl sem, kako so se pi-

lotu pred mano tresla ramena, ka-

kor da ga skrivoma lomi grohot.

Udaril sem ga po njih in pokazal

z roko kod naj nadaljuje pot.

Sedaj mi je bilo že vse eno, kaj

počenja, samo da me toliko poslu-

ša, da izvršim svojo nalogo. Toda

nemu se ocividno ni mudilo, za-

kaj s kretnjo mi je povedal, naj

fotografiram bežeče gosi.

Sprva seveda nisem mislil na

to. Toda ko le ni jenjal krožiti

nad živalmi, sem se odločil in jih

vzel na ploščo tako, da bi bilo vi-

deti na sliki tudi del vasi, katero

sem moral fotografiirati.

Nato sva se zopet dvignila in vi-

sino. Letec proti severu, sva se

približala gostim hribom obla-

kov. "Hočeš, da ga poženem med-

nje?" me je vprašal, ko je zmanj-

šal brmenje motorja.

"Poženi ga k vragu, če te je vo-

lja," sem mu odvrnil in že sva bi-

la sredi goste, bele megle, ki na-

ju je obdajala kakor neprodirma-

stena.

Tedaj je pilot izpustil volan,

more sodišče postopati proti star-

prekrižal roke na prsih, okrenil se

še ali skrbniku.

NAKUP ZGODOVINSKEGA POSLOPJA

National Woman's Party je imela svoje zbirališča v starem Kapitolu v Washingtonu. Poslopje je pred kratkim kupila vlada. Slika nam kaže generalnega pravdnika Williama D. Michella, ki izroča ček za \$299.000 zastopnicam National Woman's Party.

te meni in se mi s presunljivim po-

gledom zazrl v oči.

Njegov obraz je bil videti kot iz

brona. Ličnice so mu uporno štrle

izpod oči in mišičasta spojnina

čeljust je drzo pritisnila na tem-

te ustreza. Pilotska kapa se mu

je odvrnil srdito, ker sem spoz-

nal njegovo namesto. Gotovo je

sam prav dobro vedel, kje sva,

da pristati je hotel le iz veselja

do nove pustolovščine in pa mora-

da se, da bi me osramotil pred

starejšinami, češ, da ne znam, vo-

doti aviona.

da je njegova jeza le narejena in

da se v resnici zelo veseli, da me

je zmedel.

"Pristaniva, ne pojde drugače,"

mi je zaklical. "Ne, vodite ga na

levo, da prideva k Donavi," sem

mu odvrnil srdito, ker sem spoz-

nal njegovo namesto. Gotovo je

sam prav dobro vedel, kje sva,

da pristati je hotel le iz veselja

do nove pustolovščine in pa mora-

da se, da bi me osramotil pred

starejšinami, češ, da ne znam, vo-

doti aviona.

Nekaj trenutkov sva letela tako

na slepo skozi meglo. Pri sruši mi

je postalo tesno in go se je začel

aparat nekam sumljivo majati na

levo in desno mi je roka, ki je do-

šel k ruci, ki je krčevito stiskala fotografiski

aparat, nekote segla po volanu,

ne glede na tega, ki se jim je bližal s

Tedaj se je na pilotu nenadoma

tolikšno hitrostjo, razteple na vse

spaci obraz v strahovitem groho-

tu, ki sem ga slišal vključ močne-

mu rototanj motorja.

Okrenil se je in zopet prijal za

volan. Ko sem pogledal na alti-

meter, sem opazil, da sva se bila

pogreznila medtem za celih petsto

metrov.

Sedaj se v avion; on je prez-kušal motor, jaz pa sem naravnal

fotografski aparat.

Bilo je prekrsko jutro. Zrak je bil svež in prozoren. Samo proti severu je bilo videti nekaj hribovitih oblikov, kakršni se če-

GAUCHO

ROMAN

Za Glas Naroda priredil G. P.

44

(Nadaljevanje.)

— Kaj naj storimo s tem? — je vprašal padra.

— Povelje se glasi: — Dajte ubogim! — se je glasil nežni odgovor.

Gauch je udaril po mizi s srebrnim vinskim kelihom ter zakričal:

— To je sodba po mojem lastnem sreu! Jaz sem vedno storil takoj! Kaj pa naj jim damo?

— General Rocoso je vzel za klade svetišča za sebe in Ruiz! — se je glasil odgovor duhovnika.

Gauch se je obrnil, ves razjarjen, proti častniku:

— Torej vi ropate reyeče, vi tat! Pojdite sedaj ter dobite to zlato in jaz bom gledal na to, da bo rezdeljeno mednje, kar potrebujejo za hrano in obleko!

Rocoso se je dvignil, da ugovarja. En pogled Gaucha pa ga je poslal hitro iz sebe. Banditski glavar je hitro popil še nekaj vina in njegov glas je bil nekoliko nestalen, ko je ukazal beračem, naj se umaknejo novi skupini.

— In ti? — je zakričal.

— Bolni, ki so prišli po bergljah ali pa so jih prinesli na milje daleč, da jih ozdravijo njih bolesti, — je rekel ječar.

— Ozdravite jih! — je odvrnil padra, na vprašajoč pogled Gatche.

— Danes zvečer bodo prosti, potem pa bodo nastanjeni. Če hočejo obiskati svetišče, lahko store to, ne da bi plačevali davek temu lopovskemu Ruizu. Za mene, — jaz ne verujem v take stvari!

Gauch je vzel kos sadja iz roke Chaquita ter ga smehljaje goltal, vesel svoje lastne brezobzirnosti. — In kdo je ta mož?

— Pretepel je svojo ženo! — je odvrnil ječar. Padre je odgovoril na vprašanje glavarja pritrjevalno.

— Om mora biti kaznovan, ker je bil okrut! — je rekел padre trdno.

— Dobro! Petdeset udarev... a čakajte! — nakar se je glavar poželjivo sklonil naprej. — Ali ste udarili vi prvi? Govorite, mož!

— Ona je udarila prva, — je zakričal raztrgani moški. — Ona me je udarila z isto steklenico, iz katere sem pil — povsem miroljubno.

— To je druga stvar! — je rekel Gauch ter ga poslal proč. — Le pet udarev z bičem, ter svežo steklenico za njega!

Tako so hodile naprej, vsakovrstne postave, nakar je prišla skozi vrata neka čudna postava.

Postava je bila oblečena v črno obleko ter je korakala naprej, preje kot medved, kot pa človek, stokajoča. Kot z iztegnjeno roko se je ta stvar bližala njemu in Gauch je skočil na nogi, dočim so bile oči na široko odprte od groze.

Banditi so suvali to čudno podobo človeka z palicami, kot da se boje dotakniti se je s svojimi puškami.

Preko obraza bitja so padali težki pajčolani in komaj razločljiv skozi enun je bil viden obris človeškega lica.

— Kakšna strašna stvar je to! — je vprašal Gauch padra, katerega je poenotil za roko.

— To je Mož črne usode, — kot ga poznamo tukaj. On nosi kujo svojim dotikom, vendar pa vztraja, klub vsem našim prošnjam, — je odvrnil duhovnik s pritajenim glasom. — On živi od terorja ter usmiljenja onih, katere zanjuje in zavida radi njih zdravja. Postavlja pa se s svojo boleznično ter žanje dobičke od svoje slavosti.

— O, kakšno onegavno bitje! — je mrmljal Gauch pritajeno. Naglas pa je rekel: — Ja ga bom obsodil sam!

Zavita postava je stopila naprej ter iztegnila otečeno, črno roko.

Banditski glavar se je umaknil še bolj ter nato zakričal rezko:

— Vi zastrupljate celo zrak, katerega dihat! Pojte proč na kako tajno mesto ter ubijte samega sebe!

Neizgovorljivi mož se je prestrašen, umaknil nazaj, ko je Gauch dostavil:

— Če ne strite tega, predno bo potekla ena ura, vaš bom ujet ter storil to mesto vas. Izgubite se, prokleta stvar!

Banditi so zopet pričeli suvati s palicami kupec nesreče:

— Ko je odhajal skozi odprta vrata, je dvignil pretečo roko proti Gatchu.

— Vina, več vira! Močno žganje, da se zaduš spomin na tega nesrečnega! — je zaklejal in služabniki so se hitro pokorili. — Na tisoče je takih na svetu, — ki proklinajo svetlost solnčne luči ter sramote sladke zvezde neba!

Počasi so prišle naslednje besede od padra ob njegovih strani:

— Da, to so oni, ki nimajo vere, — v sebe ali druge! Omi lomijo vse postave, ljudi in Boga ter slepijo same sebe, da so višji sami po sebi.

Gauch je zrl sedaj skoro suhoporno na prazna vrata.

Drugi jetniki so čakali na sodbe, a Gauch je ukazal svojim ljudem, naj jih oproste brez nadaljnega zaslišanja.

— Dobri, stari mož, jaz ne maram mislit na take stvari! Jaz nimam nobene želje, mislite zopet nanj! — je rekel Gauch sedaj belokasemu gostu ob njegovih strani. Jaz sem mlad, čeden in bogat na pogumu in moči! Živeč smrt, taku kot ta! Jaz ne maram mislit nanjo!

Chiquita je dvignila krasen sedež k njegovim ustom in on je objel, nemeneč se za žalost, s katero je zrl padre na obo.

— Moja ljubica! — ji je rekel Gauch s prisiljeno veseljstvo, — ti si čudovito lepa danes zvečer! Metuljček se je razvil. Tvoje oči so kot žarki svetovi nad nami!

— Ti ne boš nikdar ljubil nobene druge kot mene, moj oboževani! — je vprašala deklica, ki se je tesno privila k njemu.

— Nikdar, to ti prisegam pri vsem, kar hočem najti na tem svetu! Jaz se ne bojim nobenega drugega življenja, kajti to je vse moje!

Bandit je položil roko na svoje vroče čelo.

— Jaz moram dobiti sveži zrak noči v svoja pljuča, po tem strasem prizor. Kmalu se bom vrnil. Hočem iti le do vrat na trg!

Dvignil se je nestalo. Chiquita se mu je smehljala z vsem triumfom zagotovljene posesti.

(Dalej pričednjic.)

T. Koči — Fr. Radešek:

Partija šaha.

Nadaljevanje.

"Oh," je osupnil grof, "zares ha živeti Vaš neprijatelj, se prične uvidim, dogri mož, kaj naj počнем z Vašim maščevanjem."

"Moj neprijatelj, pravite. Kraljevska Milost!" je vprašal grof s hlinjenim presenečenjem.

"O, kaj sem se morda motil v Vas! Kaj mar ni bil, kolikor nam je znano, don Guzman Vaš tekme, ko ste se poganjali za roko prelestne Estelle? No, le pomirate se, nočem se dalje dotikati boleče te rane. Pač pa Vam hočem pokazati pot, kako boste dosegli svojo željo. Glejte še eno uro — in krasna vojvodinja bo vdova! Mi pa v svoji oblasti, da se Vam oddolžimo za zasluge, storjene našemu prestolu, bomo skrbeli za to, da grof iz Biscaye postane vojvoda Sevilski in guverner v Valenčiji, s najkrasnejšo ženo — tovaršica njegovega življenja. To vam naj bo najboljši dokaz naše kraljevske naklonjenosti za usluge, izkazane naši osebi. Podajte tam na mizi pripravljeni dekret, da stavimo nana svoje ime!"

Grofov obraz je zasijal od nepopisne radosti. Toda, kar nemadoma se je nehote stresel. Ni mu namreč ušlo, da so ga mnogi od navzočnih plemičev očimili s prezljivimi pogledi. Z negotovo roko je segel po zahtevani listini, da jo poda kralju, ko so se vrste dvornih znova odprle in je grof Ossuna z nekimi listinami v roki našlo stopil pred kralja.

Filip II. je mračno pogledal manj in rekel:

"Torej, grof, ali nam končno prinašate vest, da je naš ukaz bil že izvršen?"

"Kraljevska Milost!" je vzkliknil Ossuna, težko sopeč. "vojvoda Medina-Sidonia je popolnoma nedolžen na podtaknjem mi zločinu in edino tukaj je treba iskat pravega krivega!"

Med dvorjani je nastalo živahno gibanje. Kraljevo čelo se je zatemnilo.

"Kako, gospod —" je zaklical togotno, "Vi se drznete?!"

"Naj blagovoli Vaša Kreljevska Milost pogledati v te listine in prepričan sem, da bo razsojen po pravu in pravici."

Kralj je obotavljajo se stegnil roko po podajanah mu listinah, pričemer je njegov pogled nemilostno obvisel na mladem plemiču. Končno pa je vendarle zmagalna v njem radovodnost nad njegovo jezo. In začel je naglo čitati vsebinsko listino. Kar nemadoma pa je ostrmel in se zgrabil za čelo. Obličeje je posinelo od jeze in roke so se stisnile v pest.

"San Jago di Campostella! Vi vidim prav? Povejte, grof, kaj naj to vse pomeni?"

"To pomeni, milostljivi kralj in gospod moj," je odvrnil Ossuna z resnim glasom, "da je prevezani in osvojileni ničrednež, ki je nevreden plemičega dostenjstva, na neslišan način zlorabil zaupanje svojega kraljevskega gospoda in, v strahu pred posledicami svojih veleizdajniških žarot, obdolžil teh zločinov popolnoma nedolžnega človeka. Da, vediti tudi vi, plemični gospodje in prijatelji!" pri teh besedah se je obrnik k okoli stojecim plemičem. "da je vojvoda Guzman de Medina-Sidonia nedolžen na podtaknjem mu zločinu, in da je pravi njegov tvořec in podli ovaduh tukaj navozil mi grof iz Biscaye, o čemer te listine nista.

Te besede, izgovorjene s tihim, vendar z živahnim glasom, niso bile brez učinka na grofa. Nenote se mu je v duši pojavil obraz trpečega dona Guzmana. Naglo se je odločil.

"Prav imate, pojdiva tordej. Toda prej še eno vprašanje: Kako me poznate in kdo ste Vi?"

Neznanec se je nahalon nasmejan.

"Moj Bog, kdo bi ne počnal uglednega in občepričljivenega grofa Ossuna, ki ga ves Madrid označuje in spoštuje kot dobrotnika rečež? Kar pa mojo skromno osebo zadeva, sem plemičitemu gospodu vedno radevolje na uslužbo kot Riccardo, nekdaj pisar in zaupnik grofa iz Biscaye, ki je že poskusil zavratno spraviti me speti, ko je zvedel, da mi je znana marsikatera zanj nevarna skrivnost."

Chiquita je dvignila krasen sedež k njegovim ustom in on je objel, nemeneč se za žalost, s katero je zrl padre na obo.

"Moja ljubica! — ji je rekel Gauch s prisiljeno veseljstvo, — ti si čudovito lepa danes zvečer! Metuljček se je razvil. Tvoje oči so kot žarki svetovi nad nami!

Ti ne boš nikdar ljubil nobene druge kot mene, moj oboževani! — je vprašala deklica, ki se je tesno privila k njemu.

Nikdar, to ti prisegam pri vsem, kar hočem najti na tem svetu! Jaz se ne bojim nobenega drugega življenja, kajti to je vse moje!

Bandit je položil roko na svoje vroče čelo.

Jaz moram dobiti sveži zrak noči v svoja pljuča, po tem strasem prizor. Kmalu se bom vrnil. Hočem iti le do vrat na trg!

Dvignil se je nestalo. Chiquita se mu je smehljala z vsem triumfom zagotovljene posesti.

Grof iz Biscaye, — je dejal kralj nazvanemu, "ura, v kateri ne

III.

Medtem sta bila v Escorialu kralj in grof iz Biscaye dokončala svojo šahovsko partijo.

Filip II. je šinil s pogledom na okrasno stebrovito uro, ki je stala nadalječ od njega na mizi.

Prva z obeh ur, določenih vojvod, za poslednji rok, je pravkar minila.

"Grof iz Biscaye," je dejal kralj nazvanemu, "ura, v kateri ne

(Konec pričednjic.)

vezano

broširano

Izlet gospoda Broucka 1.20

In tajnosti prirode 1.40

Iz modernega sveta, trd vez 1.60

Igračke, trd vez 1.80

broširano

Godovnik (2 zvezka) 1.20

Godčevski katekizem 2.10

Gostilne v starci Ljubljani 1.50

Gravur 1.80

Grška Mytologija 1.80

Gusarji 1.75

Hadi Murat (Tolstoj) 1.60

Hektorjev meč 1.75

Hči papeža broširano 1.00

Hodi čas. Blage duše, veseloljga 1.75

Hika v Strugi 1.50

Hedvika 1.80

Helena (Kmetova) 1.40

Hudo Brezno (II. sv.) 1.50

Humoreske, Groteske in Satire, vezano 1.80

broširano 1.80

Izlet gospoda Broucka 1.20

In tajnosti prirode 1.40

Iz modernega sv